

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова вченої ради

24.04.2023

протокол № 6, п. 5

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ від 25.04.2023 № 54

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /
CURRENT PROBLEMS OF SOCIAL SECURITY LAW**

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«магістр» /	master
Галузь знань	23 «Соціальна робота» /	23 «Social work»
Спеціальність	232 «Соціальне забезпечення» /	«Social welfare»
Спеціалізація/ Освітня програма	«Управління в системі соціального забезпечення» /	«Managment of Social welfare»

Розробник: Ірина Бахновська, кандидат юридичних наук, доцент

Гарант освітньої програми «Управління в системі соціального забезпечення»: - Юрчик Ірина – доцент кафедри економіки та міжнародних відносин ВТЕІ ДТЕУ, кандидат економічних наук

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри права від 10.04.2023 протокол № 05;
на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту та права від 13.04.2023,
протокол № 04.

Рецензенти: Наталія Костюк, кандидат юридичних наук, доцент
Микола Пип'як, Генеральний директор юридичної фірми «Пип'як, Міллер та партнери»

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Тимощук М.

Підп. до друку 04.05.2023. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,22.
Обл.-вид. арк. 1,02. Тираж 2. Зам. № 169.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ:

Метою вивчення дисципліни «Актуальні проблеми права соціального забезпечення» є систематизувати основні правові інститути у сфері соціального захисту та орієнтувати слухачів магістратури на їх поглиблене вивчення, а також сформувати глибокі теоретичні знання, навички самостійного аналізу та вміння застосовувати правові норми, що регламентують порядок реалізації права на соціальне забезпечення при настанні певного соціального ризику. Вивчення цієї навчальної дисципліни дозволить придбати професійні знання у сфері правового забезпечення соціальних прав громадян у нашій країні.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні тенденції, проблеми та перспективи розвитку законодавства, що регулює відносини соціального забезпечення.

Основними завданнями курсу є надання системних юридичних знань про засади нормативно-правового регулювання суспільних відносин у сфері соціального забезпечення. У результаті вивчення матеріалу, запропонованого до ознайомлення у даній програмі, слухач магістратури отримає професійні знання законодавства у сфері соціального забезпечення. Оскільки єдиний кодифікований акт який би регулював увесь комплекс суспільних відносин які є предметом даної галузі відсутній, що зумовлено реформуванням пенсійної системи тому увага акцентується на множинності джерел. Під час вивчення матеріалу здобуде навички теоретичного та методологічного наукового аналізу і пошуку шляхів вирішення типових та нестандартних ситуацій, які виникають або можуть виникати у професійній діяльності, діяльність яких пов'язана із соціальним захистом населення.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми права соціального забезпечення» для освітньої «Управління в системі соціального забезпечення» є формування комплексу компетентностей:

- інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу..

- спеціальні (фахові) компетентності:

СК 11. Вміння інформувати населення щодо форм, методів та засобів надання соціальної допомоги, пенсійного забезпечення та страхування.

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми права соціального забезпечення» полягають:

РН 10. Пояснювати та надавати обґрунтовані відповіді населенню щодо форм, методів та засобів надання соціальної допомоги, пенсійного забезпечення та страхування.

РН 15. Визначати можливості конституційного та правового регулювання суспільних відносин, забезпечувати оптимальні моделі соціально-правового супроводу орієнтованих на загальнолюдські цінності.

РН 17. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи.

Міждисциплінарні зв'язки: програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки магістрів, базується на попередній дисципліні «Правове регулювання соціального», що сприяє поглибленому її оволодінню.

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного засвоєння студентом знань та підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових балів за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий бал варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Здобувачі вищої освіти, які повністю виконали програму дисципліни та набрали достатню кількість балів, отримують підсумкову оцінку без опитування чи виконання екзаменаційного завдання (згідно з Положенням Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти № 12 від 07.02.2022).

Підсумковий контроль знань здобувачів передбачає у формі письмового екзамену. Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80 : 20, де 80 - максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 - максимальна оцінка за поточну роботу протягом семестру.

Якщо здобувач вищої освіти набрав упродовж семестру 75 балів та (або) більше, оцінка за екзамен йому може бути виставлена за результатом поточної успішності. Максимальна сума балів з навчальної дисципліни, яку отримує здобувач протягом семестру дорівнює 100 балам.

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового (семестрового) контролю, має право звернутися із проханням переглянути оцінку, одержану на екзамені (згідно Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів № 32 від 07.02.2022).

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового (семестрового) контролю, має право звернутися із проханням переглянути оцінку, одержану на екзамені (згідно Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів № 32 від 07.02.2022).

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл (тематичний план)

Теми	Кількість годин				Форми контролю
	всього	З них			
		лекції	практ.	СРС	
Тема 1. Проблемні питання права на соціальне забезпечення та його гарантій.	21	2	2	7	УО, ІЗ, Т
Тема 2. Проблеми правової регламентації трудового стажу, обчислення та підтвердження його.	21	2	2	17	УО, СУН, ІЗ, ПО
Тема 3. Окремі проблеми правової регламентації пенсійного забезпечення: за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника, за вислугою років, соціальна пенсія. 3.1 Теоретико-правові аспекти пенсій, їх класифікація та реформування. 3.2 Проблемні питання нормативно-правового регулювання пенсій за віком 3.3 Проблемні питання нормативно-правового регулювання пенсій по інвалідності 3.4 Проблемні питання нормативно-правового регулювання пенсій у зв'язку з втратою годувальника та за вислугу років	38	8	8	22	УО, ІЗ, Т
Тема 4. Нормативно-правовий порядок звернення за пенсією, призначення та перерахунок. Виплата пенсій: проблеми та удосконалення.	21	2	2	17	УО, ІЗ, Т, ПО
Тема 5. Проблемні питання соціальної допомоги: у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, по безробіттю, у зв'язку з материнством, батьківством і дитинством, інші соціальні допомоги. Компенсаційні виплати. 5.1 Окремі проблеми правової регламентації соціальної допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, по безробіттю 5.2 Окремі проблеми правової регламентації соціальної допомоги у зв'язку з материнством, батьківством і дитинством 5.3 Проблемні питання правового регулювання допомоги малозабезпеченим сім'ям з дітьми. 5.4 Окремі питання нормативно-правового регулювання інших соціальних допомог та компенсаційних виплат.	33	8	8	17	УО, СУН, ІЗ

Тема 6. Проблеми правової регламентації соціального обслуговування і пільг в системі соціального забезпечення.	21	2	2	17	УО, СУН, ІЗ
Тема 7. Реформування правового забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, військовослужбовців та членів їх сімей під час військового стану, постраждалих від Чорнобильської катастрофи та громадян похилого віку. 7.1 Проблемні питання правової регламентації соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. 7.2 Проблемні питання правової регламентації соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей під час воєнного стану, постраждалих від Чорнобильської катастрофи та громадян похилого віку	25	4	4	17	УО, СУН, ІЗ
		2	2		
		2	2		
Разом	180/6	28	28	124	
Підсумковий контроль					екзамен

Умовні позначення:

УО – усне опитування;

ІЗ – індивідуальне завдання;

ПО – письмове опитування;

Т – тестування;

СУН – система управління навчанням в системі Moodle

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Зміст дисципліни (теми програми)

Тема 1. Проблемні питання права на соціальне забезпечення та його гарантій.

Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина. Права, що сприяють матеріальному забезпеченню людини в разі втрати чи недостатності трудових доходів. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах. Гарантії права на соціальне забезпечення.

Тема 2. Проблеми правової регламентації трудового стажу, обчислення та підтвердження його.

Поняття трудового стажу, його значення й класифікація. Загальний трудовий стаж, його значення у сфері соціального забезпечення. Трудова діяльність, враховується під час визначення загального трудового стажу. Спеціальний трудовий стаж, його зміст і підвиди. Вислуга років як особливий вид спеціального трудового стажу. Страховий трудовий стаж, його значення. Основні правила обчислення безперервного трудового стажу. Обчислення трудового стажу. Обчислення трудового стажу за загальними правилами. Випадки обчислення трудового стажу у пільговому порядку. Порядок обчислення сезонної роботи та деякої іншої роботи, яка не може виконуватись упродовж календарного року. Підтвердження трудового стажу. Докази трудового стажу. Документи, що можуть слугувати доказом трудового стажу, та їх зміст. Умови, за яких допускається підтвердження трудового стажу в порядку показань свідків.

Тема 3. Окремі проблеми правової регламентації пенсійного забезпечення: за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника, за вислугою років, соціальна пенсія.

Поняття пенсій та їх класифікація. Відмінність пенсійних виплат від інших виплат громадянам. Критерії, що визначають класифікацію пенсій. Право вибору пенсії. Пенсійне забезпечення в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Недержавне пенсійне забезпечення.

Поняття пенсій за віком, її відмінність від інших виплат у систем соціального забезпечення. Пенсія за віком на загальних підставах. Пенсія за віком на пільгових підставах. Види робіт, що дають право на пільги жінкам у пенсійному забезпеченні. Правила підсумовування стажу роботи з різними умовами праці, що дають право на пільги у пенсійному забезпеченні. Пенсії за віком у зв'язку з особливими умовами праці. Дострокова пенсія за віком і пенсія за віком у разі неповного загального трудового стажу. Розмір пенсії за віком. Надбавки до пенсії.

Поняття пенсії за інвалідністю. Інвалідність, її групи, причини, час настання та їх юридичне значення. Порядок організації та проведення експертизи втрати працездатності. Пенсія за інвалідністю на загальних підставах, передбачених для військовослужбовців. Розмір пенсії за інвалідністю. Надбавки до пенсії.

Поняття пенсій у зв'язку з втратою годувальника. Умови призначення пенсій їх диференціація залежно від причини смерті годувальника. Члени сім'ї, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника. Умови призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника, які стосуються членів сім'ї. Утриманство як одна з умов, необхідних для встановлення пенсії в разі втрати годувальника. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника на загальних підставах. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника на підставах, передбачених для сімей військовослужбовців. Розмір пенсії у зв'язку з втратою годувальника . надбавки до пенсії.

Поняття пенсій за вислугу років. Ознаки, відрізняють її від пенсій за віком. Категорії громадян, які мають право на пенсію за вислугу років, умови її призначення. Розмір пенсії за вислугу років. Надбавки до пенсії.

Поняття соціальної пенсії, підстави для її надання. Відмінність соціальної пенсії від інших пенсій. Громадяни, які мають право на соціальну пенсію. Розміри соціальних пенсій. Підстави для диференціації розміру соціальної пенсії.

Тема 4. Нормативно-правовий порядок звернення за пенсією, призначення та перерахунок. Виплата пенсій: проблеми та удосконалення.

Виплата пенсій. Правила обчислення надбавок до пенсій та її підвищення. Методи обчислення пенсій. Компенсаційні виплати й визначення загальної суми пенсій. Перерахунок раніше призначеної пенсії. Порядок і розмір підвищення пенсії. Адаптація пенсійних виплат. Органи, що здійснюють пенсійне забезпечення. Звернення за пенсією, документи, необхідні для її призначення. Призначення пенсії. Терміни, упродовж яких призначається та перераховується пенсія. Загальні правила виплати державної пенсії. Виплата пенсій працюючим пенсіонерам. Утримання з пенсії. Випадки та правила утримання.

Тема 5. Проблемні питання соціальної допомоги: у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, по безробіттю, у зв'язку з материнством, батьківством і дитинством, інші соціальні допомоги. Компенсаційні виплати.

Поняття, види та загальна характеристика допомог із соціального забезпечення. Відмінність соціальних допомог від інших виплат у системі соціального забезпечення. Класифікація допомог і методи визначення їх розмірів. Терміни для звернення за допомогоюми.

Категорії громадян, які мають право на допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю. Підстави для виплати такої допомоги. Розміри допомог у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю. Документи, що засвідчують тимчасову непрацездатність, і відповідальність за правильну виплату допомог у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю. Терміни виплати допомоги в разі безробіття, її розміри та порядок обчислення.

Материнство, батьківство, дитинство й система соціального забезпечення. Допомога у зв'язку з вагітністю і пологами. Порядок обчислення заробітку, на підставі якого визначаються розмір допомоги у зв'язку з вагітністю і пологами. Одноразова допомога в разі народження дитини, її розмір, порядок призначення й виплати.

Допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Особи, які мають право на одержання допомоги по догляду за дитиною до досягнення трирічного віку. Розмір цієї допомоги. Допомога на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням.

Допомоги малозабезпеченим сім'ям з дітьми. Інші види допомоги сім'ям з дітьми. Щомісячні допомоги дружинам військовослужбовців, які проходять війську службу за контрактом. Одноразова допомога й щомісячні грошові компенсації в разі виникнення поствакційних ускладнень. Одноразова допомога в разі зараження вірусом імунодефіциту людини. Одноразова допомога вимушеним переселенцям. Одноразова допомога біженцям. Одноразова та щорічна допомоги громадянам, які проходили військову службу, під час звільнення з військової служби. Одноразова грошова допомога громадянам, які залучаються до боротьби з тероризмом. Одноразова допомога для дітей-сиріт.

Допомога на прохання. Поняття й види компенсаційних виплат.

Щомісячні компенсаційні виплати за час академічної відпустки, відпустки по догляду

за дитиною до трьох років і дружинам осіб рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ. Щомісячні компенсаційні виплати непрацюючим працездатним громадянам, які здійснюють догляд. Компенсаційні виплати працівникам, які перебувають у вимушеній відпустці без збереження заробітку, та учнями на харчування.

Державна соціальна допомога у зв'язку з бідністю. Види (форми) державної соціальної допомоги. Порядок (процедура) надання державної соціальної допомоги. Введення обов'язкового соціального страхування від нещасних випадків на виробництві й професійних захворювань. Категорії громадян, які підлягають обов'язковому соціальному страхуванню від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Основні види забезпечення з обов'язкового соціального страхування від нещасних випадків на виробництві й професійних захворювань. Медична допомога в системі охорони здоров'я громадян та її види. Санітарно-курортне лікування. Порядок направлення громадян на санітарно-курортне лікування. Правила забезпечення населення лікарськими засобами. Безкоштовна лікарська допомога. Лікарська допомога зі знижкою.

Тема 6. Проблеми правової регламентації соціального обслуговування і пільг в системі соціального забезпечення.

Поняття соціального обслуговування. Реабілітація, освіта й забезпечення зайнятості інвалідів. Протезно-ортопедична допомога й забезпечення інвалідів транспортними засобами. Соціальне обслуговування вдома та в стаціонарних установах. Соціальне обслуговування дітей. Види й правила оплати їх соціального обслуговування в різних установах для дітей. Поняття прийомної сім'ї та порядок її матеріального забезпечення. Порядок оплати соціального обслуговування. Категорії громадян, яким надається безплатне соціальне обслуговування. Поняття соціальних пільг, їх відмінність від соціального обслуговування. Диференціація соціальних пільг, їх види. Основні категорії громадян, які користуються соціальними пільгами.

Тема 7. Реформування правового забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, військовослужбовців та членів їх сімей під час воєнного стану, постраждалих від Чорнобильської катастрофи та громадян похилого віку.

Державна політика в Україні щодо надання пільг. Поняття та ознаки соціальних пільг як податкового виду соціального забезпечення. Класифікації соціальних пільг за професійним соціальним статусом особи. Поняття соціального статусу особи.

Пільги та гарантії внутрішньо переміщеної особи. Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. Пільги ВПО. Гарантії ВПО у сфері зайнятості населення. Гарантії ВПО у сфері соціального страхування на випадок безробіття. Пільги ВПО у кредитних відносинах. Пільги ВПО під час проведення антитерористичної операції. Пільги ВПО у сфері освіти.

Соціальні гарантії військовослужбовців під час воєнного стану. Грошове забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей під час воєнного стану. Медичне забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей. Пенсійне забезпечення військовослужбовців.

Пільги особам, які постраждали від Чорнобильської катастрофи. Класифікація соціальних пільг за змістом. Медико-реабілітаційні пільги; соціально-трудова пільги; житлово-комунальні пільги; соціально-побутові пільги та ін. Джерела фінансування надання пільг

Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Робочий час здобувача, год.
<p>Знати та розуміти нормативно-правову базу стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.</p> <p>Вміти застосовувати нормативно-правову базу в захисті соціальних груп населення</p>	<p>Тема 1. Проблемні питання права на соціальне забезпечення та його гарантій.</p> <p>Лекція 1. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та загальна характеристика права на соціальне забезпечення. 2. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина. 3. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах. <p>Література Основна: 1, 9, Додаткова: 1-2, 4 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p> <p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Право на соціальне забезпечення в міжнародно-правових актах. 2. Гарантії права на соціальне забезпечення. <p>Практичне заняття 1. Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Право на соціальне забезпечення в системі основних прав і свобод людини та громадянина. 2. Права, що сприяють матеріальному забезпеченню людини в разі втрати чи недостатності трудових доходів. 3. Гарантії права на соціальне забезпечення. 	<p>2</p> <p>17</p> <p>2</p>
<p>Знати та мати здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Вміти застосовувати статистичну,</p>	<p>Тема 2. Проблеми правової регламентації трудового стажу, обчислення та підтвердження його.</p> <p>Лекція 2. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та класифікація трудового стажу. 2. Загальний трудовий стаж. 3. Спеціальний трудовий стаж, його зміст і підвиди. <p>Література Основна: 1, 9, 19 Додаткова: 1-2, 4 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	<p>2</p>

методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> Порядок обчислення сезонної роботи та деякої іншої роботи, яка не може виконуватись упродовж календарного року. Підтвердження трудового стажу. Докази трудового стажу. 	17
	<p>Практичне заняття 2. Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> Актуальні питання трудового стажу. Основні правила обчислення безперервного трудового стажу. Документи, що можуть слугувати доказом трудового стажу, та їх зміст. Умови, за яких допускається підтвердження трудового стажу в порядку показань свідків. 	2
<p>Знати та мати здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення.</p> <p>Вміти застосовувати нормативно-правову базу в захисті соціальних груп населення.</p>	<p>Тема 3. Окремі проблеми правової регламентації пенсійного забезпечення: за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника, за вислугою років, соціальна пенсія.</p> <p>3.1 Теоретико-правові аспекти пенсій, їх класифікація та реформування.</p> <p>Лекція 3. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття пенсій. Відмінність пенсійних виплат від інших виплат громадянам. Класифікація пенсій. <p>Література Основна: 1, 2, 5-6, 9, 16, 18 Додаткова: 1-2, 4, 7 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	2
	<p>3.2 Проблемні питання нормативно-правового регулювання пенсій за віком</p> <p>Лекція 4. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття пенсій за віком. Нормативна база щодо пенсії за віком. Пенсія за віком на загальних підставах в Україні та в країнах ЄС <p>Література Основна: 1, 2, 3 Додаткова: 1-2, 4, 7 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	2

	<p align="center">3.3 Проблемні питання нормативно-правового регулювання пенсій по інвалідності</p> <p>Лекція 5.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативна база щодо пенсії за інвалідністю. 2. Проблемні питання пенсія за інвалідністю на загальних підставах, передбачених для військовослужбовців <p>Література</p> <p>Основна: 1, 2, 5, 6, 11</p> <p>Додаткова: 1-2, 3, 4</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	2
	<p align="center">3.4 Проблемні питання нормативно-правового регулювання пенсій й у зв'язку з втратою годувальника та за вислугу років</p> <p>Лекція 6.</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативна база щодо пенсій у зв'язку з втратою годувальника та її удосконалення. 2. Поняття пенсій за вислугу років. <p>Література</p> <p>Основна: 1, 2, 9, 18</p> <p>Додаткова: 1-2, 4, 7</p> <p>Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів.</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Критерії, що визначають класифікацію пенсій. Право вибору пенсії. 2. Пенсійне забезпечення в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. 3. Нормативна база недержавного пенсійного забезпечення. 4. Правила підсумовування стажу роботи з різними умовами праці, що дають право на пільги у пенсійному забезпеченні. 	22
	<p>Практичне заняття 3.</p> <p>Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація пенсій. 2. Актуальні проблеми пенсійного забезпечення в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. 3. Реформа щодо недержавного пенсійного забезпечення в Україні та в країнах ЄС. 	2

	<p>Практичне заняття 4. Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відмінність пенсій за віком, від інших виплат у систем соціального забезпечення. 2. Нормативна база пенсії за віком на пільгових підставах. 3. Нормативна база пенсії за віком у зв'язку з особливими умовами праці. 	2
	<p>Практичне заняття 5. Питання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативне закріплення інвалідності, її групи, причин, часу настання та їх юридичне значення. 2. Нормативно-правове регулювання порядку організації та проведення експертизи втрати працездатності. 3. Пенсія за інвалідністю на загальних підставах, передбачених для військовослужбовців. Розмір пенсії за інвалідністю. Надбавки до пенсії. 	2
	<p>Практичне заняття 6. Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Умови призначення пенсій їх диференціація залежно від причини смерті годувальника. 2. Члени сім'ї, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника. Умови призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника, які стосуються членів сім'ї. 3. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника на загальних підставах. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника на підставах, передбачених для сімей військовослужбовців. 	2
<p>Знати та розуміти нормативно-правову базу стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. Застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>	<p>Тема 4. Нормативно-правовий порядок звернення за пенсією, призначення та перерахунок. Виплата пенсій: проблеми та удосконалення.</p> <p>Лекція 7. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виплата пенсій. Органи, що здійснюють пенсійне забезпечення. Звернення за пенсією, документи, необхідні для її призначення. 2. Проблеми призначення пенсії. Терміни, упродовж яких призначається та перераховується пенсія. <p>Література Основна: 1, 19 Додаткова: 3, 4, 7 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	2

<p>Вміти використовувати механізми призначення фінансової соціальної допомоги, пенсій.</p>	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Методи обчислення пенсій. 2. Перерахунок раніше призначеної пенсії. 3. Утримання з пенсії.</p>	17
<p>Знати та розуміти нормативно-правову базу стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. Мати здатність консультувати з питань соціального забезпечення різних груп населення, що опинилися у складних життєвих обставинах.</p>	<p>Практичне заняття 7. Питання до заняття 1. Окремі аспекти щодо правил обчислення надбавок до пенсій та її підвищення. Методи обчислення пенсій. 2. Компенсаційні виплати й визначення загальної суми пенсій. Перерахунок раніше призначеної пенсії. 3. Нормативно-правові аспекти виплат пенсій працюючим пенсіонерам. 4. Порядок і розмір підвищення пенсії в Україні та в країнах ЄС. Утримання з пенсії.</p>	2
<p>Вміти використовувати механізми призначення фінансової соціальної допомоги, пенсій.</p>	<p>Тема 5. Проблемні питання соціальної допомоги: у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, по безробіттю, у зв'язку з материнством, батьківством і дитинством, інші соціальні допомоги. Компенсаційні виплати. 5.1 Окремі проблеми правової регламентації соціальної допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю, по безробіттю Лекція 8. План лекції 1. Нормативна база щодо поняття, видів допомог із соціального забезпечення. 2. Проблемні питання соціальної допомоги громадян, які мають право на допомогу у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю. Підстави для виплати такої допомоги. 3. Категорії громадян, які мають право на допомогу в разі безробіття: удосконалення законодавства. Література Основна: 1, 9, 14 Додаткова: 3, 4, 7 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	2
<p>Вміти використовувати механізми призначення фінансової соціальної допомоги, пенсій.</p>	<p>5.2 Окремі проблеми правової регламентації соціальної допомоги у зв'язку з материнством, батьківством і дитинством Лекція 9. План лекції 1. Правове регулювання материнства, батьківства, дитинства в системі соціального забезпечення. 2. Проблеми допомоги у зв'язку з вагітністю і пологами: досвід України та країн ЄС.</p>	2

	<p>Література Основна: 1, 4, 8, 9 Додаткова: 1-2, 4, 7 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	
	<p>5.3 Проблемні питання правового регулювання допомоги малозабезпеченим сім'ям з дітьми Лекція 10. План лекції 1. Правове регулювання допомоги малозабезпеченим сім'ям з дітьми. 2. Інші види допомоги сім'ям з дітьми: проблемні питання правового регулювання. Література Основна: 1, 4, 16 Додаткова: 3, 4 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	2
	<p>5.4 Окремі питання нормативно-правового регулювання інших соціальних допомог та компенсаційних виплат. Лекція 11. План лекції 1. Нормативна база допомоги на прохання. 2. Проблемні питання видів (форм) державної соціальної допомоги. Література Основна: 1, 4, 16 Додаткова: 3, 4 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	2
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Розміри допомог у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю. Заробіток, з якого обчислюється допомога, і визначення загальної суми допомоги. 2. Порядок обчислення заробітку, на підставі якого визначаються розмір допомоги у зв'язку з вагітністю і пологами. Одноразова допомога в разі народження дитини, її розмір, порядок призначення й виплати. 3. Щомісячні компенсаційні виплати непрацюючим працездатним громадянам, які здійснюють догляд. Компенсаційні виплати працівникам, які перебувають у вимушеній відпустці без збереження заробітку, та учнями на харчування.</p>	17

	<p>Практичне заняття 8. Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми допомог із соціального забезпечення та шляхи їх вирішення. 2. Категорії громадян, які мають право на допомогу в разі безробіття. Терміни виплати допомоги в разі безробіття, її розміри та порядок обчислення. 3. Нормативна база щодо розміру допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю в Україні та країнах ЄС. 	2
	<p>Практичне заняття 9. Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Реформування нормативної база щодо допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. 2. Досвід ЄС в допомозі на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням та проблемні питання в Україні. 	2
	<p>Практичне заняття 10. Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання одноразової допомоги в разі зараження вірусом імунодефіциту людини. 2. Правове регулювання одноразової допомоги для дітей-сиріт. 	2
	<p>Практичне заняття 11. Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок (процедура) надання державної соціальної допомоги: досвід ЄС та України. 2. Поняття й види компенсаційних виплат. 	2
<p>Знати та розуміти нормативно-правову базу стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.</p>	<p>Тема 6. Проблеми правової регламентації соціального обслуговування і пільг в системі соціального забезпечення</p> <p>Лекція 12. План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття соціального обслуговування. Реабілітація, освіта й забезпечення зайнятості інвалідів: проблемні питання а законодавстві України. 2. Соціальне обслуговування вдома та в стаціонарних установах. Соціальне обслуговування дітей. <p>Література Основна: 1, 4, 5 Додаткова: 3, 4 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	2

<p>Вміти використовувати механізми призначення фінансової соціальної допомоги, пенсій.</p>	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань: 1. Поняття прийомної сім'ї та порядок її матеріального забезпечення. 2. Основні категорії громадян, які користуються соціальними пільгами.</p>	17
<p>Знати та розуміти нормативно-правову базу стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. Мати здатність консультувати з питань соціального забезпечення різних груп населення, що опинилися у складних життєвих обставинах.</p>	<p>Практичне заняття 12. Питання до заняття 1. Проблемні питання протезно-ортопедичної допомоги й забезпечення інвалідів транспортними засобами. 2. Правове регулювання соціального обслуговування вдома та в стаціонарних установах. Соціальне обслуговування дітей. 3. Нормативно-правове закріплення категорії громадян, яким надається безплатне соціальне обслуговування.</p> <p>Тема 7. Реформування правового забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, військовослужбовців та членів їх сімей під час військового стану, постраждалих від Чорнобильської катастрофи та громадян похилого віку. 7.1 Проблемні питання правової регламентації соціального захисту внутрішньо переміщених осіб Лекція 13. План лекції 1. Державна політика в Україні щодо надання пільг. Основні категорії громадян, які користуються соціальними пільгами. 2. Нормативна база пільг та гарантій внутрішньо переміщеної особи: проблемні питання. Література Основна: 1, 2, 10-13, 19 Додаткова: 3, 4, 7 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	2
<p>Вміти використовувати механізми призначення фінансової соціальної допомоги, пенсій.</p>	<p>7.2 Проблемні питання правової регламентації соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей під час воєнного стану, постраждалих від Чорнобильської катастрофи та громадян похилого віку Лекція 14. План лекції 1. Питання правової регламентації соціальних гарантій військовослужбовців під час воєнного стану. 2. Проблеми грошового забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей під час воєнного стану.</p>	2

	<p>Література Основна: 1, 2, 10-13, 19 Додаткова: 3, 4, 7 Інтернет-ресурси: 1-5, 7, 10-12</p>	
	<p>Самостійна робота студентів. Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка до практичного заняття з таких питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. 2. Гарантії ВПО у сфері соціального страхування на випадок безробіття. Пільги ВПО у кредитних відносинах. 3. Одноразова допомога вимушеним переселенцям. Одноразова допомога біженцям. 4. Одноразова та щорічна допомоги громадянам, які проходили військову службу, під час звільнення з військової служби. 5. Одноразова грошова допомога громадянам, які залучаються до боротьби з тероризмом. Одноразова допомога для дітей-сиріт. 	17
	<p>Практичне заняття 13. Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки соціальних пільг як податкового виду соціального забезпечення. 2. Проблемні питання основних категорій громадян, які користуються соціальними пільгами та шляхи їх вирішення. 3. Вдосконалення законодавства щодо пільг та гарантій внутрішньо переміщених осіб. 4. Щомісячні допомоги дружинам військовослужбовців, які проходять війську службу за контрактом. 	2
	<p>Практичне заняття 14. Питання до заняття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правове закріплення соціальних пільг військовослужбовців (медико-реабілітаційні пільги; соціально-трудова пільги; житлово-комунальні пільги; соціально-побутові пільги та ін.). 2. Проблемні питання пенсійного забезпечення військовослужбовців. 3. Проблемні питання пільги особам, які постраждали від Чорнобильської катастрофи. 	2
ВСЬОГО:		180

III РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

- основна:

1. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон від 14.01.1998 № 16/98-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/16/98-вр> .
2. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 р. № 3671-VI URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3671-17> .
3. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII/ URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2811-12> .
4. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 01.06.2000 № 1768-II. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1768-14> .
5. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю : Закон України від 16.11.2000 № 2109-III URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2109-14> .
6. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю : Закон України від 18.05.2004 № 1727-IV URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1727-15> .
7. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 № 2342-IV URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2342-15>
8. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2342-15>.
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон від 02.03.2000 № 1533-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1533-14> .
10. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон від 23.09.1999 № 1105-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1105-14> .
11. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20 грудня 1991 року № 2011-XII (поточна редакція — Редакція від 23.12.2022) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
12. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 9 квітня 1992 року № 2262-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#Text>
13. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22 жовтня 1993 року № 3551-XII. (поточна редакція — редакція від 05.02.2023).URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
14. Про зайнятість населення: Закон від 05.07.2012 № 5067-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>
15. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15.11.2001 р. № 2789-III. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2789-14> .
16. Про поховання та похоронну справу : Закон України від 10.07.2003 № 1102-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1102-15> .
17. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3739-17> .
18. Про соціальні послуги: Закон України від 19 червня 2003 року № 2229-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-15>

19. Сташків Б.І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник. Чернігів : ПАТ "ПВК" "Десна", 2019. 692 с.
20. Смолярова М. Л. Право соціального захисту. Практикум. Запоріжжя: ЗНТУ, 2020. 144 с.

- додаткова:

1. Бахновська І.П. Сухоребра Т.І. Правове регулювання допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. X Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 06-07 вересня 2022 року. Т. 4. С.12-23.
2. Костюк Н.П. Бахновська І.П. Аналіз законодавчого регулювання соціальної підтримки малозабезпеченим сім'ям України в умовах євроінтеграції. Юридичний науковий електронний журнал: електронне наукове фахове видання. Запоріжжя: «Запорізький національний університет», 2022. № 9. С. 243-245.
3. Кучма О. Л., Сіньова Л. М. Право соціального забезпечення України: навч. посіб. Київ: ФОП Маслаков, 2019. 306 с.
4. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
5. Правові проблеми трудового та пенсійного законодавства України в контексті євроінтеграції: монографія / [Н. М. Хуторян, Я. В. Сімутіна, М. М. Шумило та ін.; відповід. ред. Н.М. Хуторян]. – К.: Ніка-Центр, 2017. – 256 с.
6. Синчук С.М. Правовідносини соціального забезпечення: суб'єкти, зміст, об'єкти: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 422с.
7. Тарасенко В. С. Проблеми виплати допомоги по вагітності та пологах застрахованим особам: судова практика. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2016. Т. 1, вип. 5. С. 160-164. (Серія «Юридичні науки»).

- Інтернет- ресурси:

1. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.
2. www.library.vn.ua – Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. К.А.Тімірязєва.
3. www.scholar.ru – пошукова система наукових публікацій.
4. www.rada.gov.ua.- Офіційний веб-сайт Верховної Ради України
5. www.president.gov.ua - Офіційний веб-сайт Президента України.
6. www.sun.vtei.com.ua.- система дистанційного навчання «MOODLE».
7. <http://www.lawukraine.com> – База українського законодавства в Інтернет.
8. <http://pidruchniki.ws/> – бібліотека українських підручників.
9. <http://studentbooks.com.ua/> – електронна онлайн Інтернет-бібліотека.
10. <http://ebdb.ru/> – пошук книг в електронних бібліотеках.
11. <http://www.management.com.ua/> – Інтернет-портал для управлінців.
12. <http://personal.in.ua/> – Персонал. Журнал інтелектуальної еліти